

FISCALE AMNESTIE EN OPHEFFING BANKGEHEIM

Zwart geld : zijn er nog schuilplaatsen ?

De Top van Kopenhagen buigt zich vanaf vandaag tot en met zaterdag over de Europese ontwerprichtlijn van spaarfiscaliteit. Daar kan het verdict vallen: de opheffing van het bankgeheim in 2011. Is dit het einde van het zwarte geld? Een antwoord van regeringscommissaris Alain Zenner, advocaat Victor Dauginet en vakbondsman Koen Meesters.

Tot voor kort was fiscale fraude zowat de favoriete sport van de Belgen. Maar de tijden veranderen. Duurzame ontwikkeling, transparantie en deugdelijk bestuur zijn de nieuwe ordewoorden. Na ophefmakende boekhoudschandalen à la Lernout & Hauspie of Enron keuren steeds meer landgenoten belastingontduiking af. Toch blijft de hoge fiscale druk een pijnpunt. Daarom verlaagde de paars-groene coalitie de aanslagvoeten in de personenbelasting en voerde de strijd tegen de fraude op. Voorts streeft regeringscommissaris Alain Zenner naar een beter evenwicht bij de fiscale controles met prioritaire aandacht voor de georganiseerde ontduiking.

Alain Zenner moet, als een soort adviseur van de minister van Financiën, zorgen voor de vereenvoudiging van de fiscale procedures en de strijd tegen de grote fiscale fraude. Met zijn actieplan realiseerde hij tijdens het eerste kwartaal van 2002 al 50 miljoen euro extra inkomsten voor de overheid. Tegelijkertijd pleit hij voor meer transparantie: „Ik heb de regering onder meer voorgesteld om kasbetalingen van meer dan 15.000 euro bij de verkoop van roerende goederen te verbieden. Het wetsontwerp - goedgekeurd door de ministerraad - ligt nu ter stemming in het parlement.”

Ondertussen groeit de lijst van bedrijven die naar fiscaal vriendelijker oorden verhuizen. Vorige week nog kondigde Philips Hasselt aan de deuren nagenoeg te sluiten. Zenner: „De onderlinge concurrentie tussen de Europese lidstaten neemt toe. Bij de keuze van hun locatie houden steeds meer investeerders rekening met een lage fiscale druk en duidelijke belastingregels.”

Kapitaalvlucht

Volgens Victor Dauginet, fiscaal expert van het gelijknamige advocatenbureau uit Antwerpen, kampt ons land met een groot gebrek aan rechtszekerheid: „Hierdoor vlucht heel wat kapitaal naar het buitenland. De oorzaak ligt in de witwaswet uit 1995. Toen zijn véél mensen strafbaar geworden, louter wegens hun bezit van niet aangegeven inkomsten (zeg maar zwart

geld). De overheid had op zijn minst een overgangsregeling moeten uitwerken. Nu heeft de maatregel een te repressief gehalte. Uit billijkheidsoverwegingen verdedig ik dus een exitmogelijkheid tegen een bepaalde aanslagvoet. Zolang dat referentiekader niet bestaat, weten de belastingplichtigen niet wat te doen om zich in orde te stellen.”

De advocaat, die al jarenlang voor een pragmatische oplossing van het probleem pleit, vindt eindelijk gehoor bij de regeringscommissaris. Aansluitend op de spontane regularisatie (zie ook Trends van 5 december 2002, blz. 82), opteert Zenner voor een wettelijke regeling van de niet-aangegeven inkomsten: „Op politiek niveau blijft fiscale amnestie onbespreekbaar. Ook vind ik een algemene maatregel, waarbij inbreuken uit het verleden zomaar worden goedgepraat, niet wenselijk. Wel moet er een regularisatieprocedure bestaan. De huidige regeling is onduidelijk en biedt te weinig rechtszekerheid. Bovendien zet ze de deur wagenwijd open voor willekeur, zowel qua taxatie door de controlerende ambtenaar als qua bestraffing door het parket. Zo zal een belastingcontroleur uit Antwerpen een dossier héél anders interpreteren dan zijn collega uit Kortrijk of leper.”

De huidige regeling levert zelfs te weinig inkomsten voor de staat op, meent Zenner: „Handige fraudeurs, die op eigen initiatief bij de fiscus aankloppen, betalen nu een belasting van ongeveer 2,5 % op hun vermogen - wat overeenkomt met 15 % roerende voor heffing op de genoten interest naar rato van 5 % gedurende vijf jaar. Door verjaring kunnen de ontdoken inkomsten dan niet meer aan directe belastingen of successierechten onderworpen worden. Maar deze aanslag voet ligt te laag. Daarom pleiten we voor een nieuw wettelijk kader.”

De christelijke vakbond ziet die vorm van fiscale amnestie niet zitten. Koen Meesters, fiscaal adviseur van het ACV: „Belastingen zijn een noodzakelijk kwaad. Ze financieren de

gemeenschapsvoorzieningen. Principieel ben ik tegen fiscale amnestie. Het is ongeoorloofd en onethisch dat belastingplichtigen, die hun inkomsten niet hebben aangegeven, daarvoor beloond worden."

Vermogenskadaster

„Voor ons primeert een rechtvaardige fiscaliteit," legt Meesters uit. „Dat impliceert dat alle inkomsten gekend zijn en evenredig belast worden. Daarom dringen we eerder aan op een vermogenskadaster dan op fiscale amnestie. Zolang we niet weten waar het kapitaal zit, kunnen we geen billijk stelsel invoeren."

Intussen geraakte de discussie over een wettelijke regularisatie en een vermogenskadaster in politiek vaarwater. Verduidelijkt Dauginet: „Toch liggen de standpunten tussen links en rechts niet zo ver uiteen. De liberalen willen alle problemen uit het verleden oplossen. Zelfs de socialistische studiedienst is principieel niet tegen een wettelijk kader voor de bestaande regularisatie van niet-aangegeven inkomsten."

Naast de invoering van een vermogenskadaster ziet de christelijke vakbond meer heil in het afschaffen van effecten aan toonder. Meesters: „Dit systeem verhindert elke detectie van vermogens of een behoorlijke inning van belastingen, zoals de successierechten." Drie jaar geleden was daarover geen politiek compromis mogelijk, antwoordt Zenner: „Nu de regering ons actieplan tegen de grote georganiseerde fraude heeft goedgekeurd, komt dat thema weer ter discussie. Vooral Kamerlid Peter Vanvelthoven (SPA) dringt op zo'n maatregel aan."

Terugverdieneffecten

Heikel punt blijft het tarief en de mogelijke opbrengst van een regularisatie. Dauginet denkt aan een aanslagvoet van 15 %. Dat zou de schatkist - geraamd op basis van de Ierse ervaring, waar de maatregel 2 % van het bruto binnenlands product (BBP) binnenbracht - zowat 5 miljard euro opleveren. „Zou een lagere aanslagvoet niet meer stimulerend zijn?" vraagt Zenner zich af. „Bij belastingverlagingen zijn de terugverdieneffecten wel degelijk reëel. Zo stegen de totale opbrengsten na de verlaging van de registratierechten."

Volgens Dauginet levert een regularisatie veel meer op: „De strijd tegen de fiscale fraude is enorm opgevoerd. Zo krijg je een grote prikkel om in te spelen op de maatregel. Uit mijn ervaring weet ik dat veel mensen met kapitaal - van bescheiden tot gigantisch - vragende partij zijn om alles wettelijk te regelen."

Wel minimaliseert Zenner de bewering dat de afschaffing van de successierechten in Italië nodig was om fiscale amnestie mogelijk te maken. De

regeringscommissaris vestigt er de aandacht op dat Italianen vroeger al geen successierechten op staatsbons hoefden te betalen: „Bij een nadere analyse van de opbrengsten in de Belgische successierechten blijkt dat die de afgelopen jaren ongeveer 1 miljard euro opbrachten voor de Belgische schatkist, waarvan 60 % afkomstig is van het onroerend vermogen en 40 % van het roerend vermogen. Naar verluidt zouden de successierechten op aandelen in Vlaanderen amper 15 miljoen euro opbrengen. Reden waarom er stemmen opgingen om de effecten aan toonder af te schaffen. Maar dit bleek politiek niet haalbaar. Toch zou een regularisatie de strijd tegen de fiscale fraude vergemakkelijken, omdat het de fiscus zou verlossen van minder belangrijke taken. Al die opbrengsten kunnen zich dan vertalen in een verdere verlaging van de aanslagvoeten, wat op zijn beurt moet resulteren in stijgende fiscale ontvangsten. Want op een bepaald moment vallen de inkomsten uit steeds hogere belastingen gewoon stil, omdat de economische activiteit afneemt. In zo'n situatie zal een verlaging van de fiscale druk juist méér fiscale opbrengsten genereren."

In één adem merkt Zenner op dat er al verbetering zichtbaar is. Zo blijkt de fiscale druk in België - die meer dan 11 miljard euro boven het Europees gemiddelde lag - met 5 miljard euro verminderd ná de hervorming van de personenbelasting. Terloops wijst de regeringscommissaris erop dat de fiscale controles na aftrek van personeels- en werkingskosten niet veel meer dan 300 miljoen euro per jaar opbrengen, terwijl veel van die controles op een onevenwichtige wijze verlopen. Het heeft volgens hem dan ook niet veel zin om de kleine burger en de KMO tot op het bot uit te kleden en eindeloos te vitten over bepaalde kilometervergoedingen. Hij is ervan overtuigd dat een redelijke toepassing van de fiscale wet zou leiden tot meer fiscale ontvangsten.

Een fiscale regularisatie zal ook toelaten om de fiscale fraude harder aan te pakken, besluit Zenner. Prompt wijst hij op de concurrentievervalsing, waar bonafide ondernemers nu het slachtoffer van worden. Zelfs het ACV looft het actieplan van de regeringscommissaris, nota bene de eerste die in de nationale geschiedenis bevoegd is voor de strijd tegen belastingontduiking.

WERNER NIEMEGERES
ERIC POMPEN